

B. h. II, 54.

h. 8, 8.

X 1880777

II R
4444

DISCURSUS JURIS PUBLICI

DE

GERMANICÆ NATIO-
NIS IN HODIERNO IMPE-
RII ROMANI STATU PRÆ-
EMINENTIA

Quem

OPE ET FAVORE DIVINO ADSISTENTE,

et

permissu ac potestate concessâ

A MAGNIFICO JCTORUM ORDINE IN
INCLUTA AD SALAM ACADEMIA

sub PRÆSIDIO

VIRI NOBILISSIMI, AMPLISSIMI, CONSULTISSIMI
ATQVE EXCELLENTISSIMI

DN. JOHANNIS STRAUCHII

JCti, & P.P. longe celeberrimi, Consiliarii Saxonici, Scabinatus
ac Curia Provincialis Assessoris gravissimi.

*DN. Patroni Promotoris ac Præceptoris mei singulari
reverentia cultu religiose colendi,*

Publico Eruditorum Examine ventilandum propono

MICHAEL FRIDERICUS LEDERERUS,

Witt. Saxo. AUTHOR.

In Auditorio Jctorum.

ad d. Augusti

J E N A.

Literis SAMUELIS KREBSII.

Anno M. DC. LIX.

11. A. 1. 11
11. 11. 11

I. N. D. N. J. C.

PRÆLOQUIUM,

Am longinquum, tam impeditum, inque tam varia scisum diverticula ad Jurisprudentiæ Arcem est Iter, ut Nemo, nisi improbissimis, quibus objicitur, difficultatibus nunquam cedendo, aspera omnia ac dura alacriter pervadat, ad eam adspirare possit. Siquidem cavendum primò & diligenter dispiciendum est, quæ via ipsi ingrediunda sit, nè diverticulis deceptus, erroribusque implicitus vel nunquam vel tardius ad eam perveniat. Et quamvis aliquis devoratis tandem viriliter omnibus molestiis se eò pervenisse gloriari possit, nova tamen subinde emergit cura. In tam edita enim & sublimi rupe posita est Jurisprudentiæ Arx, ut multi eò levare oculos ac tollere aut timeant, aut minus valeant. Adeoque eam ascensurus arctissimis semitis per confragosa & aspera niti necesse habet, quò tandem conspectum non solum, sed ipsam etiam ejusdem possessionem sibi promittere queat. Quod ut eò facilius fieri possit, omnes ambages vitare, & per duas istas in ipso aditu collocatas scalas, quarum una alteri superimposita & quasi adglutinata est, JUS PVBLICUM scilicet & JUS PRIVATUM ascendere convenit. Istâ enim Scansili lege procedens infallibilem concipere potest fiduciam, se confestim Jurisprudentiæ Arcem occupaturum esse.

Modò utriusque auxilio in ascensione utatur. Aliàs si per unam saltem ascenderit, vix in mediò constitutus nondum fastigium ipsum ac culmen aggressus est. Quo circa juri privato qui incumbendum unicè ac invigilandum existimant, semetipsos perdunt pariter & alios fallunt. Ad Jurisperiti etenim munus inter cœtera & hoc pertinere, ut Reipubl: proram ac puppim regere sciat, ut præsentem Regiminis statum & conditionem benè probeque cognitam habeat, ut legationibus, conventibus aliisque actibus publicis dignè satis interesse possit, in apricò positum est. Quæ sicut ex jure privato hauriri nequeunt; ita huic soli suam impendens ætatem, ea omnia sibi ipsi polliceri nequit. Multò minus, se ipsam Jurisprudentiæ Arcem occupasse gloriari potest, cum in mediò quiescens nondum in summum evasit. Cum itaque meus quoque Labor eum unice scopum sibi habeat præfixum, ut mihi etiam aliquando Jurisprudentiæ Arcem ascendere liceat, ideoque præsentis temporis rationem præcipere nunquam non existimavi, ut aliquam saltem ætatis meæ partem Juris publici cognitioni consecrarem. Mihi autem privatâ meditatione præclarissimas ejusdem materias penitus introspectanti nostra omnium Patria *Germania* reliquas omnes supereminens se aspectandam præbet. Unde ejusdem potentiæ non tantum, sed in ipso etiam hodiernò IMPERII ROMANI statu præeminentiæ admiratione captus defixusque, de illâ, quantum ingenii mei imbecillitas permisit, hanc dissertationem intra privatos parietes conscribere conatus sum. Protectorem interim *Germania* nostræ omnipotentem ardentibus suspiriis oro rogitoque, ut cæpta mea provehere feliciter ac secundare dignetur. Sit itaque

TH. I.

Nusitatae istae ac insignes victoriae, quas Germani olim prostratis penitus ac deletis immanissimorum etiam Hostium viribus reportarunt, perpetuis laudibus perennitati temporum à multis retrò seculis consecratae sunt. Adeò, ut Annales libros scrutantes & memorias temporum volventes nullam propè gentem inveniant, quæ majorem toti Terrarum Orbi terrorem incusserit, quàm Germanicam. Quod ipsum omnes penè populi optimè recogitantes, summam felicitatem, si ipsis cum Germanis societatis amicæ commercia colere licuisset, judicarunt. Comprobante hoc ipsum Tacitò Scriptorum fide dignissimo, dum Tencteros ad Ubios Legatos misisse testatur, qui hos hòc modò affati sunt. *Redisse vos in Corpus nomenq; Germaniae communibus Deis, sed præcipuo Deorum Marti gratias agimus: vobisq; gratulamur, quod tandem liberi inter liberos eritis.* Unde etiam Romani, quamvis felicissimi Gentium Victores ex stitissent, & arma sua longè lateque circumtulissent, à Germanis tamen sæpissimè & acerrimè divexati, cœsi, fusi sunt. Famà tandem eorum per totum Mundum felicissimò cursu lata abolendæ magis infamiæ ob amissorum recuperationem, quàm profærendi Imperii cupidine, aut obdigni satis præmii expectationem arma contra ipsos concitata sunt.

II. Non itaque fundamentò planè ac ratione destituti sunt, qui vocabulum *Germanus* pro merà Tevtonica dictione habent, & à *Gar & Mann* vel *Gern & Man* conflata existimant. Quasi vel nihil in ipsis, nisi quod virilitatem quandam ac animi magnitudinem præseferat, reperiat, vel, quod contra acerrimum etiam Patriæ suæ hostem signa attollere & manus conferre semper

Tacit. l. 4.
histor. p. m.
398.

Tacitus de
moribus
Germ: p. m.
648.
Id: Annal:
l. 1. p. m. 3.

Arum: de
jure publ.
vol. 5. disc.
2. p. m. 70:
Linnæus
de l. P. l. 1.
c. 6. Reink.
de R. S. &
E. l. cl. d. 3.
c. 4. n. 7. p.
m. 118.

paratissimi existant. Sicut Alemanni, à quibus Imperator Justinianus ob victoriam ab iis relatam, se Alemannicum appellitat, etiam derivari solent ab *All & Man*. Differunt utrique in eò saltem, quod hi Tevtones superiores, illi verò Inferiores fuerint. Utrumque tamen vocabulum Gentem prorsò virilem denotat. Hinc ortum est Vetus istud dicterium: *Wer in Krieg will Unglück han/der fang es nur mit den Teutschen an.*

III. Germani igitur tam invicta animi alacritate & singulari quadam fortitudine præditi aggredi non tantum maximi momenti audebant Rem, sed conficere etiam patrareque feliciter poterant. Quâ enim ratione Imperium Romanum ad Germanos devolutum est, ut ad hodierna usque tempora apud eos remanserit? Præcipuam judico causam bellicas Eorum Virtutes & nunquam satis deprædicanda facinora. Quæ omnia, ut eò magis Germanorum præminentiam augeant, si paucissimis attingam, & ab ovò, ut loquuntur, repetam, me minimè operam lusurum esse existimo.

IV. Nemini igitur, nisi Historiarum ac Juris planè ignaro ignotus esse potest Incomparabilis iste & excelsæ memoriæ Heros *Narses*, quò unà cum *Bellisario* tanquam rerum bellicarum peritissimis Ducibus ad Barbaricas Gentes sub potestatem suam redigendas Justinianus Imperator usus est. Ille, cum ob aliorum invidiam, cui propter potentiam & gloriam ex multis victoriis acquisitam expositus erat, apud *Justinum* II in sinistram suspicionem venisset, ex Italiâ redire jussus est. Quâ injuriâ *Narses* dictus ita irritatus est ac laceratus, ut talem se velle texere telam dixerit, quæ ægrè possit dissolvi. *Alboinum* igitur Longobardorum Regem ex Pannoniâ in Italiam evocat, eique ope suâ & consiliis tam firma fulcra suppofuit,

*R. Myeral.
Synt. hist.
vol. 1. 2. sect.
4. 9. 18. p.
m. 446.*

suit, ut 200. amplius annis Imperium Longobardicum in Italia floruerit. Imperatores enim, qui tunc temporis in Oriente summæ Rerum præerant, Exarchis etiam à Longobardis captis, Italiam tanquam vacuum possessionem relinquere coacti sunt. Romani igitur extra omnem solatii fiduciam deserti hisce miseris ac calamitatibus diutius conflictari nolebant. Auxilium exinde primùm Pipini & eò mortuò Caroli M. implorarunt, ut Dominatum Longobardorum frangendo, ipsos ex mediis tristissimi fati faucibus eripiat. Petitis hisce Carolus deferens in Italiam progreditur, & deturbatis non saltem ac pulsis Longobardis, sed ipso etiam eorum Rege *Desiderio* captò totam Italiam sub Germanorum potestatem felicissimè redegit.

V. Reliquos duos Titulos, quibus, legitimò ac quasi divinitus concesso modo Germani in Italià Imperium adepti sunt, si adjungamus, magisque ac magis eorum prærogativa crescere videretur. Etsi enim bellica acquisitio, *quà illa, quæ ita acquiruntur, victori cedunt*, hic omnino suffecisset, suffragium tamen non tantum, electio ac voluntas S. P. Q. R. sed ipse etiam Imperatorum in Oriente Constantinopolitanorum Consensus & approbatio Romani Imperii Majestatem in Germanos derivavit. Populus enim Romanus ignominia ac probri notam sibi iniuriam existimavit, si acceptà hanc occasionis opportunitate ab *Irene*, tunc temporis, excæcatò filiò Constantinò Constantinopoli Imperatrice, tanquam Muliere, publicorum aliàs munerum incapace, ulterius se regipateretur. Populus igitur prædictis instigatus in *Carolus Magnum* Imperium transtulit & sequenti faustà acclamatione per manus Leonis III. Pontificis Coronam Imperialem ipsi imposuit.

Carolo Augusto à Deò Coronato Magno & pacifico Imperatori

l. 24. ff. de captiv. & postl. res. & §. 17. Inst. de R. D.

Dan. Otto de l. P. c. 5. p. m. 88.

l. 2. ff. de R. l.

vatori Romanorum vita & victoria. Cum denique Imperatores Constantinopolitani ob loca admodum diffita, bellis etiam intestinis & externis mirificè defatigati Italiae amplius succurrere non possent, pax ac fœdus sempiternum inter *Carolum Magnum & Nicephorum*, Irene Augustâ expulsâ Imperium tenentem, ictum est, ut ille in Occidente, hic in Oriente Imperii habenas regeret. Uterque Augustus, Imperator, Fraterq; Orientis Alter, Alter Occidentis vocitarentur. Quocirca quilibet in propatulo videt, quâ ratione Germani præminentiam istam, quâ adhuc hodiè omnibus Nationibus antecellunt, in Imperio Romano adepti sint.

B. Myral. synt. H. P. l. 2. S. 5. q. 3. p. m. 487. Magn. Dn. Carpz. de L. R. c. 2. p. m. 59.

VI. Verum ut umbra in sole ambulantes, sic invidia virtutem perpetuò comitatur. Pontificii scilicet Papæ adulantes, ut *Bellarminus* ejusque Affectu sibi potius hunc honorem ac gloriam attribuere conantur, dum translationem Imperii à Græcis ad Germanos non virtute bellica, neque consensu Populi Romani, nec transactione Imperatoris Constantinopolitani, sed jussu tantum, Auctoritate, & confirmatione LEONIS III. Pontificis in personâ *Caroli M.* factam esse asserere non verentur.

Bellarmin. l. 1. de Transl. Imperii. c. 2. Mag. Dn. Carpz. de l. R. n. 17. p. m. 83.

VII. Sed ventosissimis hisce ac ineptissimis persuasivibus propriis manibus sibi ipsis maculam inurunt, & omnium qui paulò limatioris sunt judicii & remoti ab Affectibus animi cachinnis sponte se exponunt. Nonne enim recordantur Isti Adulatores Papam tanquam Christi Vicarium hanc potestatem neque de jure neque etiam de factò tunc temporis sibi arrogare potuisse. Unde enim habet mandatum de transferendis Imperiis & creandis Regibus? Ostendant illud Papicolæ, alias ipsis non creditur, quamvis etiam in summò honoris & dignitatis Apice sint

Reink. de R. S. & E. l. 1. cl. 2 c. 3. n. 19. & seq. p. m. 54. l. 1. c. de mandat. Princ.

Sint constituti. Aeterno forsan oblivionis sepulchro recon-
derunt, Salvatorem ipsum, cujus Vicarium se Papa jacti-
tat, Caesaris potestati non tantum subjectum fuisse, sed
etiam censum ipsi dare jussisse. Quomodo etiam Vicari-
us illud sibi attribuere potest, quod Principalis ipsius se-
verè inhibuit? Christus enim Petro, cujus successorem
Papa se nominat, & Apostolis seculare Imperium expressè
prohibuit, & Regibus Gentium largiter concessit. Unde
igitur ipse Papa *Leo III.* hanc potestatem Imperium Ro-
manum ad Germanos transferendi accepit? Nefaria ista
ac intolerabilis ambitio si paulò accuratius calculum
ponamus, causa est, quâ ita pontifex auctâ potentiâ infla-
ri cæpit, ut sibi absolutum in omnes Terrarum Principes
Imperium arrogare & ad oscula suorum pedum adigere
nunquam vereatur.

VIII. Neque etiam de factò tunc temporis ipsi illud
efficere possibile erat, cum Italia à Longobardis obsessa,
& ipse *Leo* à Romanis gravi injuriâ affectus fuerit. Armis
igitur & virtute bellicâ ad profligandos Longobardos &
occupandam rursus Italia opus erat. Id quod *Carolus M.*
Germanicâ fretus constantiâ, voluntate populi Romani,
laude nunquam intermoriturâ, ad felicem perduxit exi-
tum, solis Germanis hanc prærogativam ac gloriam re-
linquendo.

IX. Galli quoque teste *Bodino* Germanici Nominis
hoste infensissimo, Pontificiorum exemplum æmulati
Germanis tantum decus invident, & virulentis manibus,
ex alio tamen fundamentò, ipsis eripere conantur. *Ca-*
rolum M. scilicet in Galliâ natum, linguâ etiam ac moribus
& institutis Gallorum unâ cum Majoribus educatum fu-
isse opinantur. Verum seipsum decipiunt, & alios quo-
que in eodem erroris laqueos inducere omni nisu con-

B tendunt.

*Matth. 22
Serf. 21.*

*Matth. 20.
v. 25. Luca
22. v. 25.*

*Limn. de
r. P. l. 2. c. 5.
n. 9.*

*Bodinus
meth. hist.
c. 7.*

tendunt. Etsi enim largiamur, *Pipinum Caroli M. Patrem,*
B. Mycral. Childerico Rege quem sic vocabant, Stupitò in Monaste-
d. l. p. m. rium attonso, in Regem Gallia à Proceribus electum esse,
485. in ejusmodi tamen controversiis ante omnia ad locum
l. 1. ff. ad natalitatis respiciendum esse jura docent. Quis itaque
Municipal. Historicorum Carolum in Gallia natum esse asserere ve-
lit? Cum unanimi ferè consensu ipsum in pago quodam
seu villa *Ingelheim* duobus millibus passuum à Moguntia-
no distante primum spiritum hausisse statuunt. (Quamvis
Aventinus testante *B. Mycralio* dissentiat & eum in Thyrin-
gia & Saxoniae confinibus conceptum, Caroloburgi au-
tem in Bavaria natum esse existimet.)

X. Etsi igitur Pontificii vel Galli immensa etiam argu-
mentorum, quibus se suffultos atque instructos esse per-
suasum habent, plaustra in Germanos exonerarent,
nunquam tamen iis obtinebunt, ut ipsis tantam dignita-
tem tantamque præminentiam subtrahere possint.
Summo potius decori ac immortalis gloriae sibi ducat Ger-
manica Natio, Imperium Romanum hodieque non ab-
solutè Romanum, sed Romano-Germanicum, *das Heilige*
Römische Reich Teutscher Nation, appellitari solere.

XI. Haecenus satis superque probatum est, quâ ratione
Imperium Romanum ad Germanos devolutum & ab iis
denominatum sit. Imperatorem quoque seu Caput
Imperii Romani si consideramus, nemo non in proclivi
videre potest, quantum Germanica Natio omnes alias
nationes in Imperio Romano superemineat. Nullus
enim alius quam Natio Germanus ad ejusdem fastigi-
um anhelare ac Romanae Aquilae plumis se exornare po-
test. Exteris equidem omnibus ad tantum tanti Impe-
rii decus via est præclusa. Etsi autem de arcendis iisdem
nulla expressa in *Aurea Bulla* reperiaturo dispositio, ante
eam

eam tamen *Otto III.* Imperator speciali lege cavit, nè ulli ^{*Cassianus:*}
nisi Germano scepra Imperii committantur. Cum ^{*in Sit. Ott.*}
quâ vetutissima Germaniæ Consuetudo, quæ tantam vim ^{*III. Bux.*}
habet, quantam expressæ leges & sanctiones habere so- ^{*ad A. B.*}
lent, correspondere videtur. Nec justitiæ æquitatisque ^{*conclus. 31.*}
leges aliud permittunt. Cum enim nunquam satis depræ- ^{*lit. D.*}
dicandâ Germanorum virtute in personâ *Caroli M.* ad ^{*l. 32. ff. de*}
Germanicam Nationem translatum sit Imperium, ^{*LL.*}
indignum sanè & improbum esset, alienigenam ad tanti
Imperii culmen evehere, & ita prisçæ ac heroicæ Germa-
norum virtuti, quâ omnes Nationes ac populos super-
gressi longissimè sunt, temerè aliquid detrahere.

XII. Solenni auctoramento se obligat Elector Mo-
guntinus, quod idoneum Imperatorem eligere velit.
Non itaque video, unde ad regendam Reipubl. Navim
magis idoneum, & ad communes Imperii hostes distur-
bandos longè ac prorsus evertendos aptiorem, quàm ex
Germaniâ Terrarum Reginâ & strenuâ omnium virtu-
tum Cultrice accipere liceat. Verissimè enim Poetarum
Intelligentissimus Flaccus canit:

Fortes creantur fortibus & bonis
Est in juvencis, est in equis patrum,
Virtus, nec imbellem feroces
progenerant Aquilæ columbam.

Parta videlicet Majoribus Gloria, & insitus Vigor, velut
secunda aura quædam ex Germanicâ Gente oriundum
levare quasi subinde ac tollere potest. Ut hac ratione ipsi
calcarj & vehementiores quasi stimuli subjiciantur ad
æmulanda Majorum Exempla. Cum enim respicit
in Gentem ac Majores suos, unde ortum suum traxit, tot
tantasque Eorùm virtutes ac præclarissima facinora, qui-
bus famam & nomina sua omnium seculorum memoriæ

inſcripſerunt, recenſendo, facile intelligit, quò contem-
dendum ſibi aſſidue & in quò ponenda ipſi opera cum
primis ac ſtudio, ſi ſequi vellet.

*Slei. deſt at.
Relig. l. 1.
p. m. 15.* XIII. Neque etiam ulla ad extraneum admittendum
ſvadet Ratio, vel urget Neceſſitas. Cum vel invidia ipſa
inſicias ire nequeat, nullibi illuſtriores, quàm in Germa-
nia, Principum proſapias inveniri. Id quod Elector
Trevirenſis in præſenti Coelectorum inter cætera ſapien-
tiſſimè monuit: *Fuit, inquit, ſemper illuſtre Germania
Principum Nomen & fama celebris: ea nondum eſt extincta,
ſed viget incolumis, & ſunt inter alias, Germania tres hodie
familie, Bavarica, Saxonica, Brandeburgica: ſunt in illis
nonnulli præſtantes Viri. Si quem igitur ex illis rerum ſumma
præficiemus, & noſtris copiis adjuvabimus, ut certè debemus,
non eſt quod exteros metuamus: modò idem ſentiamus & ve-
limus omnes, in tutò Res erit. Omiſſis ergò peregrinis è me-
diò noſtrorum hominum catu quempiam deligamus: non deerit
ſucceſſus, & ſunt Teſtimonia multa domeſtica noſtrorum Vir-
tutis.*

XIV. Nec bonum commune ac ſalus publica aliud
exigere videtur. Eſſi enim Extraneus quoque interdum
Reipubl. benè præeſſe, eamque laudabiliter gubernare
poſſit, ingenio tamen, lingua, moribus omninò alienus
eſt, ut eam benevolentiam ſubditis exhibere nequeat, ac ſi
eſſet Indigena. Quantum enim conſuetudinis ſit im-
perium, quanti que emolumentum res ſit, ſi Princeps po-
puli, cui regendo tanquam caput præponitur, mores
optimè cognoſcere habeat, ſequè illis aſſuefecerit, experi-
entia docet. Quod ſanè de eò, qui ex Germanicâ Na-
tione oriundus eſt, ſummò jure pronunciaripot eſt,
quippe qui ipſam linguam, mores & magnanimum illum
ac generoſum ſpiritum ab incunabulis quaſi hauſit.

Quan-

Quantum e contra malorum ex ea Re, si Extraneus ad Reipubl. Romanæ clavum admitteretur in hanc & subditos omnes redundaturum sit, in apicò positum est. Sæpissimè enim larga hòc modò ad diffensionem, seditio- nem ac turbas non sine manifesto quietis publicæ detri- mento, se offerret occasio, si extraneus adscitus, Impe- rium ad se delatum fortunasque suas defendendi causa, alienos & extraneos milites & copias adduxerit, quarum præsidio se munire possit. Et si forsan hi deinceps singu- laribus beneficiis atque honoribus ab eò condecorati fu- erint, acerbissimam ipse invidiam ac odium subditorum in se concitat.

XV. Quæ omnia accuratissimâ perpendens trutinâ Elector Moguntinus, *satius esse*, expressè dicebat *nostra* *Gentis aliquem creari, qui sit idoneus exemplò Majorum, qui sæpè præteritis externis, contenti fuerunt indigenis.* Saluberri- mum sanè Consilium. Cavendum enim & omni ope con- tendendum nè decus Imperii ad exteros transferatur. Metuendum aliàs valdè esset, si extraneus gubernacula Imperii teneat, ut ipse ereptis Electorum suffragiis digni- tatem Imperii familiæ suæ perpetuam conservare allabo- ret, sicut Elector Maguntinus de Hispanis suspicatus est.

XVI. Minimè igitur improbandus, sed collaudandus potius est mos hætenus observatus, quò Electores fami- liam Austriacam ultra 160. annos quoad actum Electionis non sunt egressi. Quicquid etiam *Bodinus* more solitò, hïc iterum prætendendum habeat. *Imperium scilicet Germanorum in Gente Austria rerum gestarum gloriâ clarissi- mâ tam alte radices egisse, ut ejus evellendi vix spes aliqua vi- deatur.* Propterea enim nec libertati Electionis, quam Electores habent liberrimam, aliquid detrahitur, nec domui Austriacæ ullum aliquod jus exinde accrescit. Ele-

Sleid. d. l. p. m. 12.

Arum. de 8 P. Sol. 3. dis.

8. n. 52. p. m. 264.

Bodin. l. 2. c. 3. in fine.

p. m. 310.

*Slei. l. 7. de
Statu relig
in fin. p. m.
122.*

ctio enim & iudicium Electorum, non verò familia Electorem constituit. Neque etiam ista ratio tanti momenti est, ut Imperium Romano Germanicum successorium esse evincat. Propter potentiam enim, honorem, benè merita Antecessorum, & quia familiae istius Regna sunt veluti murus aliquis pro salute totius Germaniae oppositus immanitati Turcicae, nisi pragnante causa & urgentissima necessitate Electores eam derelinquere nolunt.

XVII. Imprimis quoniam summâ cautione & gravissimâ deliberatione, nè electioni liberæ quisquam præjudicare existimet, illud Capitulationis membrum adinventum est, in quod Electi Imperatores hõc modò jurant: Und insonderheit sollen und wollen Wir keiner Succession oder Erbschafft / des obgemelten Römischen Reichs anmassen / unterwinden / noch in solcher Gestalt unterziehen / oder darnach trachten / auff uns selbst / unsere Erben und Nachkommen / oder auff jemand anders unterstehen zu wenden / sondern Wir / dergleichen unsere Kinder / Erben und Nachkommen / wollen die gemelte Churfürsten / Ihre Erben und Nachkommen / zu ieglicher Zeit bey Ihrer freyen Wahl eines Römischen Königs: Dieselben so offte sie es einem Keyser zu Behülff / oder sonst dem heiligen Reich nützlich und nothwendig befinden / auch bey Lebzeiten eines Römischen Keyser / mit oder wenn derselbe auff angelangete Bitte der Churfürsten / ohne gnugsahme erhebliche Ursachen verweigert werden soll / ohne eines regierenden Keyser Bewilligung vorzunehmen / Auch die Vicarien wie vor alters her auff sie kommen / die gülden Bull / Papstliche Recht / und andere Gesäz und Freyheiten vermögen / so es zu fallen kömmet / und die Nothdurfft und Gelegenheit erfordern und bey
ihren

ihren gesondern Rath/ in Sachen das heilige Reich bes
langend geruhiglich bleiben und ganz unbeträngt lassen. etc.

XVIII. Accedit his quod in Regno Electivô quoq; Agna-
ti ipsius defuncti proximi in considerationem quoad
electionem venire soleant, ex hóc tamen illud non ampli-
us electivum esse, sinistrè concluditur. Quod in poten-
tissimis etiam Regnis usu venire solet. Quis enim infi-
cias ire potest, Danorum ac Polonorum Regnum Electi-
tium esse? Nihilominus tamen Regum filios vel Agnatos
præferre solent, certissimè persuasi, eos, ut cœterorum
bonorum, sic quoque paternæ virtutis hæredes ac suc-
cessores esse futuros. Si tamen contingeret, ut Electo-
res familiam Austriacam relinquendi gravidas habeant
causas, & in aliâ aliquâ familiâ ad imperandum aptiorem
inveniant, illum in solium Imperiale votis suis sublimare
non vetantur, modo ex Germanicâ natione originem
suam duxerit, vel Germanicis parentibus natus fuerit.

XIX. Neque enim adeò strictè requiritur, ut in Im-
peratorem eligendus intra limites Germaniæ primam
aspexerit lucem, sed sufficit si Patre vel Avô paternô Ger-
manicô, licet extta Germaniam, natus fuerit. Sicut aliàs
etiam Filius Civitatem, ex quâ Pater ejus originem duxit,
non domicilium sequi solet, nec tam locus, in quò
quis nascitur, inspicitur, quam personæ, ex quibus na-
scitur. Quæ non tantum in Patre sed etiam in Avô pa-
ternô locum habent. Sic Fridericus II. Imperator, etsi
in Sicilia ortum suum duxerit, quia tamen Henrico VI.
Imperatore, Germanô natus erat, rectè ad Imperii Cul-
men evectus est. Ita etiam Ferdinandus I. in Hispaniâ
prognatus est, propter Avum tamen Paternum Germa-
num Maximilianum I, quem nactus erat, in Imperatorum
numerum jure electus & adscitus est.

XX. Re-

Mag. Dn.
Carpz. de
L.R. c. 11. p.
213.
l. 6. §. 1. ff.
ad munic.
l. 3. C. de
Municip.
& Orig.
Reink. de R.
S. & E. l. 1.
cl. 3. c. 4.
n. 13. p. 114.

Tholof. 7. de
Republ. c. 15
n. 18.

XX. Rejicienda igitur penitus ac explodenda est Gal-
lorum opinio, quâ Reges suos ad Imperii Romani culmen
evehi posse sibi persuadere amarunt, moti ex eò non tan-
tum, quod Reges Galliaë sint ex stirpe *Caroli M.* atque ita
eandem cum Germanis originem nacti sint. Quò argu-
mento etiam Legati Gallici ad recommendandum Ele-
ctoribus Regem suum Franciscum usi sunt, sed etiam quod
Electo Trevirensis se appellitet Cancellarium Galliaë,
sicut Moguntinus per Germaniam & Coloniensis per Ita-
liam Cancellarii vicem obtinent. Jus ergò quoddam in
electione Regibus suis affingere vel attribuere conantur.

Arum. de l.
P. Sol. 1.
disc. 6. p. m.
25.

Sleid. de
statu Relig
l. 1. p. m. 14

XXI. Verum etsi lubens concedam, Gallos à Germa-
nis originem duxisse, extra omnem tamen dubitationis
aleam positum est, illos ortus sui oblitos & succo langui-
neque Gallicò imbutos naturam Germanorum prorsus
exuisse. Adeò ut hodiè pro extraneis penitus sint habendi.
Sicut igitur ipsi Galli peculiarem aliquam legem,
quam Salicam vocant, & firmissimum Regni Gallici fun-
damentum judicant, sancivère, quâ ita extraneis omnem
ad Regnum Eorum spem ademerunt, ut etiam feminas
& descendentes ex iis excludere maluerint; Ita quoque
Germanis hæc lex quasi fundamentalis posita est, ne decus
Imperii ad Alienigenas transferatur, ut vigente eà Impe-
rium in gente Germanicâ floreat, eà verò semel neglectâ
concidat paulatim necesse sit. Sapientissimè igitur &
affectu in Germanicam Nationem planè paternò Mogun-
tinus Regem Galliaë eligendum esse cæteris Còelectori-
bus, & quidem imprimis Electori Saxonix, cujus per-
magna semper, Teste *Sleidanò*, erat auctoritas, dissuasit,
inter cætera hæc adducens verba: *Gallum quod attinet,*
legibus nostris & jure jurando nos arbitror impediri, quibus

P. Heigius.
l. 2. q. 5. n.
27.

Arum. de l.
P. d. p. m.
127.

Slei. de stat
Relig. l. 1.
p. m. 12.

CAU

cautum est, nè decus Imperii transferatur ad exteros, quin autem peregrinus ille sit Princeps, nulli dubium esse puto.

XXII. Cæterum non sufficit Caput Imperii Romani ortum suum ex Germaniâ trahere oportere, sed in eò etiam singularis Nationis Germanicæ præ eminentia & dignitas superfluè elucet, quod Electores quoque Caput istud constituentes ejusdem Nationis esse debeant. Cum enim perpetuâ & in Hæredes transitoriâ gaudeant dignitate, non potest non propter continuam successorem Imperator à Principibus ex Germaniâ oriundis eligi. Hinc ista maximè ardua & inter Doctores Juris publici exagitatissima suboritur quæstio: *An Rex Bohemæ ad actum Electoralem sit vocandus?* Minus rectè sentire videntur, qui hoc ipsum in dubium vocare, & jus eligendi ipsi Regi Bohemæ temerè denegare haud erubescunt. Cum in *Aurèâ Bullâ* ei non modò illud expressè concessum sit, sed etiam constitutione Ruperti Vicarii & Rudolphi I. disertè confirmatum. Nomine autem & privilegio eligendi concessò ipsum quoque officium, quod iis indigitatur, concedatur necesse est. Verba enim absque effectu non sunt intelligenda. Hinc illud *Ladislaus* Rex Bohemæ agrè admodum tulit, quod in Electione Maximiliani I. prætergressus fuerit, adeò ut arma etiam se illaturum minatus sit, nisi pactò & transactione, Eum imposterum nunquam prætereundi, sub pænâ 500. Marcarum Auri interpositâ ea res decisa fuisset. Neque alio colore prætergressum prætexere poterant Electores, quam quod propter urgentes & maximè necessarias causas ad subitariam Electionem convolare necesse habebant.

XXIII. Nihilominus tamen inter Germanos etiam scriptores contrariæ & negativæ sententiæ suffragatores inveniuntur, inter cætera hanc urgentes rationem, Bohe-

C

miæ

*Limn. de t.
P. l. a. c. 5. m.*

17.

A. B. tit. 4.

§ 7.

*Bertr. de
Comitiis. n.*

*31. apud A-
rum: vol. x.*

dis. 9. p. m.

46.

l. 1. §. 1. ff.

*quod quis-
que jur. in*

alterum. l.

*5. §. 2. ff. ne
quis eum*

*qui in jus
vocatus.*

*P. de Andlo
de Imp.*

Rom. l. 2. q.

2. Crantz.

l. 8. Saxon. c. 5. & alii citati *Bertram. d. l. lib. 3. Landrecht c. 57.* *Limnaus de. r. p. l. 3. c. 8. n. 62.* *Rumelin: ad A. B. c. 29. Reink. l. 1. d. 3. n. 35. p. m. 160.* *Limnaus d. l. n. 64. Magn. Dn. Carpz. d. L. R. c. 5. p. m. 122.* *Limnaus del. n. 15. & seq.*

miæ Regem Pincernæ quidem officio fungi, sed non eligere, quia non est Tevtonicus, *Der Schenck des Reichs hat keine Wahl / darumb daß er nicht teutsch ist.* Verum quamvis Bohemi quâ Bohemi sclavonicô utantur sermone, Bohemia tâmen Germaniæ portio esse non desinit, *cum lubrica hæc sit ratio & falsum enunciatum, Bohemi non loquuntur Germanicè, Ergò Rex Bohemia non est Elector, secundum iudicium Limnai.* Sufficit enim si ipse sit sub Imperiô Germanicô, & Imperatorem tanquam Dominum Feudi agnoscat, & juramento fidelitatis ipsi obstrictus sit. Id quod clarissimè demonstrat exemplum *Ottocari*, qui in genua procidens admirantibus etiam Bohemis Rudolpho I. Imperatori homagium præstitit. Quam etiam Bohemiam ad Germaniam pertinere ex superfluô mores non tantum, quibus utuntur, Tevtonici, satis superque probent, sed etiam, quod populis Germanicis undique circum septa & cincta est. Quibus accedit, quod etiam in aliquibus templis tevtonicè concionetur. Manet igitur verissimùm, Regem Bohemiæ ad actum Electoralem & quidem semper vocandum esse, non secus ac cæteros Electores, inprimis quia ipse non modò primum inter Electores seculares obtinet locum, sed etiam multa singularia, egregia privilegia & prærogativa præ cæteris Electoribus ipsi concessa sunt, quas hic recitare neque propositi, neque temporis ratio ex postulat.

XXIV. Ex prædictis *ὁφθαλμοφανερῶς* patescit, quantam gloriam, quantamque præeminentiam sola Germanica Natio in hodiernô imperii Romani statu, quoad electionem summi totius imperii capitis sibi vindicare ac appropriare possit. Ulterius si progrediar, & ipsos etiam Officiales, quorùm humeris primaria & principalia in imperio officia sunt imposita, penitus considerem, nullos

nullos alios quàm Germanos ad hæc evehendos esse inve-
nio. Nec immeritò. Cum enim summus Magistratus
crescente magis ac magis Republ. & litium multitudine
omnia expedire nequeat, necesse est, ut tales, qui vicem
ipsius in iudicando sustineant, saluberrima consilia sub-
ministrent, atque ea, quæ ad salutem publicam ac com-
munem faciunt, nunquam cessante curâ perpetuò ob-
servent, constituat. Aliàs enim, si Respubl. ignaris
regenda conceditur, omnia pessum ire & detrimenta ubi-
que ac damna irrumperere oportet. Quibus Imperator
Romanus virilius ac melius succurrere nequit, quam si
Germanis primaria in Republ. Romanâ gubernanda com-
mittat officia. Si enim maxumè præcipuum & omninò
necessarium Regiminis caput est, nosse Rempubl. & Civi-
um linguam ac mores benè cognitos habere, nullos alios
aptiores esse opinor, quibus principalium in Republ. Ro-
manâ officiorum partes sunt concedendæ, quam Germa-
nos, qui in eâ nati juxta ac educati sunt. Quæ omnia
Veneti seriâ æstimatione reputantes januam ad Reipubl.
gubernationem perveniendi peregrinis penitus præclu-
dunt. Helvetii quoque in regiminis administratione
iisdem nullum relinquunt locum. Et apud Belgas spe-
ciali jure cautum est, nè peregrini vel extranei muneribus
publicis præficiantur.

*Sleid. l. r. de
statu Relig
p. m. 17.*

*Arum. ad
tit. 2. A. B.
disc. 2. et ex
eò Magnif.
Dn. Carpz.
de L. R. c.
10. p. m. 205.*

XXV. Neutiquam tamen altò silentiò hic prætereun-
dum judico, quod vocabulum *Germani* aliter & strictius
accipiatur, ac in lege istâ fundamentali quæ de Imperato-
ris electione agit. In hæc enim, ut supra dictum, non
adeò necessariò requiritur, ut in imperatorem eli-
gendus intra Germaniæ limites natus sit, sed sufficit, si
extra Germaniam, modò patre vel Avo paternò Germa-
nicò prognatus fuerit. Ad illos autem, qui imperialibus
officiis in imperio Romanò sunt præponendi, strictè ac

simpliciter requiritur, ut in Germaniâ in lucem editi fuerint. Ad quod servandum Imperator juratâ etiam promissione se obstringere ac obligare tenetur. Hinc in capitulatione quâ imperatoria potestas velut frenis sistitur & retinaculis, hæc quoque reperiuntur verba: Wir sollen und wollen auch unser Königlich und des Reichs Aempter/ am Hoff und sonst am Reich auch mit keiner andern Nation, dann gebohrnen Teutschen die nicht niedriges Standes noch Wesens/ sondern nahmhaftige ehrliche Leut/vom Fürsten/ Graffen/ Herren vom Adel/ und sonst niemands/ als die uns und dem Reich mit Pflichten und Diensten verwandt seyn/ bestellen etc. ubi maximè notanter illa verba sunt adjecta, mit keiner andern Nation, denn gebohrnen Teutschen/ ut præcisè requiratur & ipsa efflagitet necessitas, muneribus ejusmodi primariis præficiendos in Germaniâ natos esse.

XXVI. Neque tamen aliquis exinde ritè rectèque concludit, officia publica quibusvis etiam incapacibus, ineptis & in infimâ conditione & sorte constitutis hominibus injungi posse, modò in Germaniâ natis. Hoc enim rationi & virtutibus benè imperandi minimè conveniret. Sed mens verborum istorum in terminis habilibus est interpretanda & intra certos limites acceptanda. Tales quippe Germanos intellectos volunt, qui partim stirpe vetusta ac familiâ præclare sunt condecorati, partim insignibus suis virtutibus Nobilitatis culmen ac fastigium conscenderunt. Id quod ultima ibidem adjecta satis superque indicant verba.

XXVII. Cæterum quantum emolumentum Reipub. comitia ac conventus afferre soleant, sapienter Romulus Primus Romanorum Rex innuere voluit, quando, etsi multa alia etiam præstantissima jura senatui & populo con-

concessisset Majestatem redolentia, ut *Magistratus creare, leges sancire, debello decernere*, populum tamen convocandi senatumque cogendi potestatem sibi tantum reservavit. *Forst. in hist. Rom. l. 1. c. 6. p. m. 31.* Omnis enim ferè imperii administrandi vis ac potestas penes comitia est, ita quidem, ut Reipubl. Romanæ salus unicò illò consiliorum præsidio, quæ Imperator cum statibus imperii in comitiis inire solèt, tanquam firmissimo stabilimenro innitatur. Hinc Veneti, qui jam diu immortalæ adepti sunt gloriam, nullum sanctius atque antiquius jure Comitiorum existimabant, optimè recognoscantes, in eò maxumam imperii Majestatem ac dignitatem elucere. Quò itaque nobilior est, eò magis etiam nobilitas Germanicæ Nationis ac præeminentia extollenda nobis ac reliquis omnibus præferenda venit. Quæ sola sibi gloriari potest, Imperatorem, antequam summam imperii potiatur, ex præscriptò Electorum inter alia hoc quoque juratò promittere teneri, se extra fines & limites Nationis & imperii Germanici nullos conventus agere velle. *Slei. de stat. Relig. l. 1. p. m. 17.* Cum enim Electorum, qui vicem omnium statuum obtinent, consensu locus sit determinandus, illi sanè partim ob multam hinc inde imminentiam pericula, partim in gratiam reliquorum imperii statuum ob conveniendi difficultatem extra Germaniæ limites nunquam conventus instituire permittent.

XXVIII. Cum autem Imperator promissioni datæ satisfacere nequeat, nisi accuratè sciverit, quænam loca ac provinciæ pro Germanicis sint habendæ, & materiæ quoque nostræ ratio illud exposcere videatur. Ideoque gravissimam istam quæstionem, *Quousq; Germaniæ fines se extendant?* annectamus necesse est. Falso hærent, qui eos pro Germanis judicant, qui fœdere contra communes hostes cum his fuerunt juncti. Nam ascititia illa Amici-

*Bertr. de
Comitiis n.
23.*

tia conjunctio, tantum robur tantamque firmitatem non habet, ut illi propterea Germanis sint accensendi. Quippe quæ, quotiescunque placuerit, mutari annihilari, & in cineres redigi potest. Imò ex illâ amicitia interdum implacabilis inimicitia & truculentissimum bellum, ut experientia quotidiana, proh dolor! satis demonstrat, exoriri potest. Adeò, ut illa confœderatio nihil planè conducatur, quo Polonia, Russia, Dania, Norwegia &c. quæ contra communes hostes cum Germaniâ fuerunt junctæ, inter Germanicas provincias veniant recensendæ.

*Magn. Dn.
Carpz de L.
R. c. 5. p. n.
120.
Guth. l. 1.*

XXIX. Neque veritatem ipsam, sed opinionem saltem ejusdem ac umbram sectantur, qui eos inter Germanos numerandos esse persuasum habent, qui à Germanis originem suam repetunt. Licet itaque Galli & Angli Germanos, tanquam Parentes suos vel Avos recognoscant, neutiquam tamen propterea pro Germanis sunt habendi. Etsi quoque olim maxima inter Germanos, Britannos & Gallos linguæ fuerit cognatiodialecto tantum discrepantis. Æquè tamen hodiernò tempore in Britannia, quæ Güntherus de Gallia pronunciavit, locum satis superque obtinent:

Cum simul à nostrò secessit Gallia Regno
Nos priscum regni morem servamus, & illa,
jure suo gaudet, nostræ jam nescia legis

*Bertr. de
comitiis
d. l.*

XXX. Veteres tandem Geographos si consulimus, illi quidem Germaniæ fines aliò, sed eodem ferè recedenti metiuntur modò, illos Germanos proprie sic dictos statuentes, qui in districtu à mari Balthicò versus septentrionem, Rhenò versus occasum, Danubiò versus meridiem & Vistulâ versus orientem degunt. Verum sicut diversæ se offerunt causæ, quæ Respubl. partim conservant atque custodiunt, partim perimunt eas ac solvunt, & ita interdum

dum earum faciem immutent, ut illas velut alium habitum induxisse nemo non opinari possit; Ita quoque nec hic diversi generis defuere causæ, quæ fines istos Germaniæ jam diu mutaverunt. Cum in Urbibus illud interdum contingat, ut terminos incrementi & decrementi habeant ambulatorios, Nec flumina etiam eodem semper decurrunt sinu, sed secundum diversos diversi temporis motus quandoq; latius terram fluctibus suis inundandò, interdum angustius dilabuntur. Multò magis igitur de tot tantisque provinciis ad Germaniam pertinentibus asserendum erit, fines istos ac terminos supra dictos jam diu immutatos esse. Imprimis cum ultra Rhenum & Danubium multæ potentissimæ Regiones in linguam, potestatem & nomen Germanicum commigrarint.

XXXI. Quamvis autem Neotericorum Geographorum sententia suò modo non sit rejicienda, quæ Germaniam à Septentrione mari Suevico, Balthicoque & Dania, ab Ortù Sarmatia Europæa & Ungaria, à Meridie Italiâ & Sabaudiâ, ab Occasu Belgio & parte Galliæ claudi existimant Nihilominus tamen in hisce dubitationibus illam arripiendam esse opinionem censeo, quæ Nationes non amplius Montium situ aut fluminib; discerni statuit, sed potius ubi Mores, ingenium & Lingua secundum sapientissimum Electoris Trevirensis monitum finiuntur, ibi quoque Germanica Natio terminum suum adipiscatur. Quibus Jurisdictio etiam est adjungenda, quæ perpetuò territorio cohæret, ut quousque Jurisdictio imperii agnoscat, eo usque etiam fines Germanicæ Nationis se extendant. Quæ omnia si Imperator benè probeq; observaverit in Comitiorum indictione, juramento præstito omninò satisfacisse videbitur. In quib; econtra provinciis neq; Jurisdictio, neq; lingua obtinet, illæ quoq; ad Germani-

*Golm.comp.
Geograph.
l.2. c. 4. p.
m. 134.*

*Sleid. l. r. de
statu relig.
p. m. 12.*

eam nationem non sunt referendæ. Ex quò patescit nec Batavos Germanos, nec Belgiam Germaniæ portionem esse, quippe quæ imperii Jurisdictionem non agnoscit, sed ab omni imperio exempta multos alios Principes potentiâ & divitiis superare creditur.

XXXII. Manet igitur immotæ veritatis soli Germanicæ Nationi eam præminentiam competere, quod Imperator Romanus extra limites ejusdem conventus indicare jurejurando prohibeatur. Quam prærogativam non tantum ad Comitiam, quando Electores ac status imperii ad decernendum aliquid Reipubl. causa congregantur, sed etiam ad Concilia, in quibus Viri ex propriis & etiam diversis locis idonei Reipubl. Christianæ & communis omnium salutis causâ ad commodum Ecclesiæ conveniunt, extendendam judico. Cum enim maximi momenti circa placidam Religionis collationem solam Ecclesiæ utilitatem spectantia in conciliis pertractari soleant negotia, plenum periculosaæ aleæ opus esset, ea extra Germaniæ fines instituere. Facillimè enim dolus ac impostura subesse potest, cum sapissimè tam extremæ impietatis & tam desperatæ pravitatis homines reperiantur, qui impedimenta hinc inde & obstacula illis afferre strenuè laborent.

*Sleid. l. 1. de
statu Relig
p. m. 148.*

*Id. d. l. p. m.
150.*

XXXIII. Id, quod Protestantes anno 1535. accuratè perpendentes in nullum planè locum à Pontifice in Italiâ electum consentire voluerunt, partim propter belli suspicionem partim propter diversæ Religionis professionem. Et quamvis Pontificis Legatus ea propter gravatus objecisset: *Periculosum esse in Germaniam venire, neque ibi liberè posse pronunciarì*: Sapienter tamen Protestantes respondere: *banc nimirum esse causam cur imprimis ibi conveniri oporteat, quò videlicet rectè & ordine disceptentur controversiæ,*

versis, & libera sint judicia neq; per vim aut factiones absterre-
antur Viri boni, quò minus liberè sententiam dicant, quid au-
tem esse queat in Germaniâ periculi, ubi Principes omnes atq;
Civitates ita sunt constitutæ ut exteros ab omni injuriâ defen-
dant & magnò studiò conservent. Salus igitur & quies
publica non tantum, sed ipsa etiam necessitatis lex expo-
stulare videtur concilia intra Germaniæ fines saltem indi-
cenda esse.

XXXIV. Ex hætenus dictis satis constare existimo,
quantam præminentiam Germanica Natio in hodiernò
imperii Romani statu, non tantum quoad ipsum imperi-
um, quod ad eam translatum & sic denominatum, Impe-
ratorem eligendum, Electores & principalissimos Offici-
ales, qui omnes ex Germanicâ Natione ortum suum tra-
here debent, sed etiam quoad nobilissimum illud Comi-
tiorum & Conciliorum indicendorum Jus, quod intra
ejusdem saltem fines exerceri debet, nacta sit, & ad ho-
dierna usque tempora integram reservavit. Quæ ut illu-
strior & magis præclara evadat, atque Extranei extra om-
nem planè spem in imperiò Romano-Germanicò ponan-
tur, graviter constitutum est, ut Literæ ac rescripta non
aliò quàm latinò vel Germanicò sermone conficiantur.
Hinc Imperator in capitulatione hæc quoque promittere
tenetur, quando jurat: Darzu in Schrifften und Hand-
lungen des Reichs keine andere Zung und Sprach brauchen
lassen/denn die Teutsche oder Lateinische Zung. Es were
denn an Orten da gemeiniglich eine andere Sprach in Übung
were und im Brauch stünde/denn alsdenn mögen wir Uns
und die Unsriehen / uns derselben daselbsten auch behelffen.
Quæ Constitutio sanè non minus imperii quàm Nationis
Germanicæ dignitatem magisque ac magis extollit.

*Sleid. l. 1. de
stat. Relig.
p. m. 17.*

*Valer. Max
fact. me-
mor. l. 2. c. 2.
p. m. 56.*

*Clapmar.
do. arcem.
Rerumpubl.
l. 3. c. 22. p.
m. 119.*

XXXV. Neque imperii, quod ad Germanos translatum, Majestati aliud conveniret, quàm ut præter animum Heroicum ac virtutem Germanorum incomparabilem ipsa etiam lingua in summò colatur vigore ac conserve-
tur. Magistratus sanè Romani inter cœtera obtinendæ gravitatis & populi Romani Majestatis causâ illud quoque magnâ cum laude custodiebant nè Græcis unquam nisi latinè responderent. Imò illos per Interpretem loqui cogebant non in Româ tantùm, sed etiam in Græciâ & Asiâ. Atque hæc ideò tam strictè observabânt, ut latinæ vocis honos per omnes gentes venerabilior diffunderetur. Neque Imperator Romanus Majestatem imperii sui melius ostentare & viriliter conservare potest, quàm quod in rescriptis, edictis, decretis ac responsis suis nullò alio quàm Germanicò sermone utatur. Et quare sacratissimi Imperatores Romani aliam linguam quàm Germanicam magis sibi commendatam cupient, urpote cujus tanta est dignitas & Majestas, ut cum aliis omnibus non minus de elegantia, quam exquisitorum & selectissimorum verborum circumductione & periodorum decenti amplitudine & tractu certare possit.

XXXVI. Cæterum ob perpetuam Imperii Romani ad Germanos translati memoriam latina lingua hodieque debito honore recolenda & omnibus industriæ viribus addiscenda est. Nec aliud necessitas ipsa permittit. Cum enim Romani totum ferè terrarum Orbem sub suam potestatem rede-gissent, animis æquè subjecere, omnem Rempubl. & Civilem societatem absque legibus ad ruinam & interitum vergere. Ideoque leges suas latinò sermone proponebant, prælegebant, in scriptum redigebant, & secundum eos Res à Procuratoribus agere volebant. Cum autem illis legibus adhuc hodiernò tempore

pore sua asseratur auctoritas, omninò latina lingua non floccipendenda, sed maxumâ diligentia excolenda est.

XXVII. Nec est, quod mihi aliquis caput Ultimum Aureæ Bullæ opponere & venditare gloriosius velit, quasi in eò Germanicæ linguæ & per consequens Nationis præminentia aliquid detrahatur, quod *Carolus IV.* iusserit, *Electorum secularium filios vel heredes ac successores à 7. ætatis suæ anno in Grammatica, Italica ac Sclavica linguis instrui,* & quidem rationem suam ac fundamentum adjiciendo, quod scilicet illud non solum sit utile, sed etiam summè necessarium habeatur, eò quod illæ linguæ ut plurimum ad Usus & utilitatem sacri imperii Negotia ventilentur. Verum quamvis illud de isto temporis statu intelligendum esse existimem, quò adhuc provinciæ istæ in quâ sclavica lingua & aliæ ex eâ manantes observantur, Imperatorem Romanum tanquam Caput recognoscebant, postquam autem imperium decrescere pedetentim ac minui cæpit, ut in multò angustiores terminos redactum fuerit capitulationibus constitutum est, ut in scriptis vel actis latinum vel Germanicum tantum idioma usurpetur; Nihilominus tamen propterea *Carolus IV.* Electorum secularium filiis exoticas istas linguas addiscere præcepit, quia earum cognitio Principis auctoritatem mirificè augere & maximam utilitatem afferre solet. Imprimis quando Legationes Vicinorum aliorumque audire debeat. Alias enim minimè congruum esset & salutis publicæ conveniens, si ipsi semper ad interpretem quasi confugere, ejusque operâ in gravissimis sæpe negotiis uti, eaque ipsius fidei concredere necesse habent. Imò quod magis est, cum interdum copia alicujus interpretis non possit haberi, alienò interprete uti cogantur. Id quam salutare sit eventus sæpè docere solet. Hæc omnia Imperator *Carolus IV.* gravissimâ deliberatione secum agitavit, & Electo-
rum

QNTA 4444
Rumelin.
ad A. B. c.
30. diff. 6.
ch. 18.

rum filiis propterea exterarum linguarum præter teutoniam, quam in d. c. 30. præsupponit, addiscendas singulariter commendavit, præprimis quia ipse easdem eruditè calluit.

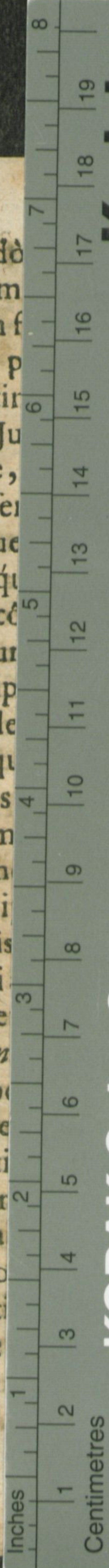
Atque hæc sunt paucilla ista, quæ de Germanicæ Nationis in hodiernò imperii Romani statu præeminentia pro temporis ratione & ingenii mei tenuitate proferre volui ac potui. Quanquam enim arduum omninò sit negotium & vires meas longissimè exsuperet, hanc materiam, in quantum mereri præstantia ejus ac nobilitas potest, dignè satis enucleare, delineasse tamen, in quantum licet & permissum est, facilè invenit excusationis colorem. Ardentissimo igitur votò finire placet, ut Deus omnes omnium hostium machinationes ab aris Germaniæ desideratissimæ nostræ patriæ ac templis, à laribus ejusdem ac fortunis arcere longè ac defendere velit. Quò jucundissimum Pacis sidus plenam & exoptatissimam lucem per omnem Germaniam undique dispergere nunquam desinat. Faxit hæc

DEUS.

CUI SIT LAUS ET GLORIA.

Modò
unam
dum f
juri p
existi
Ad Ju
nere,
præse
beque
aliisq
apricò
queur
sibi ip
prude
diò qu
meus
fixum
ascen
præci
atatis
Mihi
mate
Germ
præbe
ipso e
nenti
inger
intra
recto
denti
here

KODAK Color Control Patches

Kodak
LICENSED PRODUCT
3/Color
Black

© The Tiffen Company, 2000

tur. Aliàs si per
onstitutus non-
est. Quo circa
invigilandum
& alios fallunt.
ra & hoc perti-
egere sciat, ut
nem benè pro-
s, conventibus
resse possit, in
atò hauriri ne-
tem, ea omnia
se ipsam Juris-
t, cum in me-
Cum itaque
ibi habeat præ-
identiaæ Arcem
poris rationem
aliquam saltem
ni consecrarem.
ssimas ejusdem
omnium Patria
se aspectandam
tantum, sed in
l statu præmi-
e illâ, quantum
dissertationem
tus sum. Pro-
nipotentem ar-
ota mea prove-
titaque

TH. I.

